

неспростовне значення в інтеграції та соціалізації дитини з особливими освітніми потребами. Психологічна допомога батькам повинна допомогти у зрушенні та руйнуванні зайвої стіни, на якій зранена психіка батьків вирізьбила слова: «Моя дитина не така як усі, вона гірша». Ця гіркота та розчарування вигаснуть тоді, коли з'являться перші успіхи у дитини.

Янченко Т. В., Правило М. М.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ІНКЛЮЗИВНИХ ГРУП У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Інтеграція вітчизняної освіти у європейський соціокультурний простір, її реформування на засадах особистісно-орієнтованого підходу, прагнення до всебічного розвитку учнів потребує пошуку індивідуальних підходів до навчання та формування компетентностей дітей. Система вітчизняної освіти довгі роки ділила дітей на звичайних та дітей з обмеженнями у здоров'ї, які практично не мали змоги здобути освіту та реалізувати свої можливості нарівні зі здоровими дітьми. Тому у цьому контексті є актуальною проблема діяльності організаційно-педагогічних засад інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти. Останнім часом дедалі більше пропонується інноваційних підходів до навчання та виховання дітей із особливими освітніми потребами.

Вивчаючи досвід зарубіжних педагогів, зокрема вперше відкривши новації німецьких педагогів Й. Песталоцці, Ф. Фребеля, С. Русова звернула увагу на напрямок роботи з питань інтеграції в суспільстві і серед дітей, і серед дорослих. Вона вважала, що всі діти (всіх верств, діти здорові й дефективні) – обов'язково підлягають процесу виховання. Як неодмінну умову результативності виховання С. Русова розглядала той факт, що «дефективні» діти не мають жити ізольовано.

Проблема інклюзивної освіти була означена у багатьох працях таких вчених Л. Виготського, О. Запорожця,

Г. Цукерман, В. Котило. З'ясуванню окремих її аспектів, зокрема, результати наукових досліджень в центрі яких знаходяться проблема інтегрування дітей із порушеннями психофізичного розвитку в загальноосвітній простір В. Бондаря, Л. Будяк, І. Гудим, Л. Даниленко, А. Колупаєвої, І. Кузави, Ю. Найди, Т. Ілляшенко, А. Обухівської, І. Родименко, Н. Сухоніної, І. Свириднок, Л. Сековець, Н. Семаго, Н. Малофєєв, Н. Шматко, Л. Плаксіна, О. Боровик, О. Стребелева. Та, теоретичні ідеї і практичні дослідження, зокрема, таких вчених Е. Леонгард, Б. Корсунський, Г. Зайцеву, Н. Шматко, О. Конопльову, Т. Зикову, Т. Пелимську, Т. Лещинську, М. Любімова, Н. Назарову та ін. заклали основи інтегрованого навчання.

Мета дослідження – проаналізувати організаційно-педагогічні засади діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти.

Існує таке поняття – інклюзія, що означає повне включення дітей з різними можливостями у всі аспекти життя дошкільного закладу, в яких із задоволенням та радістю беруть участь також решта дітей. Поширення інклюзії на дітей з обмеженими можливостями в освітніх закладах є ще одним кроком до забезпечення повноцінної реалізації прав дітей на отримання доступної освіти. Незалежно від соціального становища, фізичних та розумових здібностей інклюзивна освіта надає можливість кожній дитині задовольнити свою потребу у розвитку та рівні права в отриманні певного рівня розвитку освіти (Дичківська О., 2014: 5–9).

Вимоги, які висуваються сьогодні – це формування соціально адаптованої, гармонійно розвиненої особистості.

Ми схильні стверджувати, що одним із напрямків діяльності сучасного дитячого садка стає орієнтир на «включення» дітей з особливими освітніми потребами в колектив однолітків, що зазвичай розвиваються, на правах «рівних партнерів», що зумовлює пошуки шляхів удосконалення організації, змісту та методик навчання та виховання дітей із обмеженими можливостями (Гречко Л., 2008).

Відповідно до індивідуальних особливостей освітньої діяльності для кожної дитини з особливими освітніми потребами, яка здобуває дошкільну освіту в інклюзивній групі складається індивідуальна програма розвитку дитини.

Освітній процес в інклюзивних групах дітей з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до Базового компонента дошкільної освіти за окремими програмами (Будяк Л., 2009: 29–38).

Метою організації роботи в інклюзивних групах закладів дошкільної освіти є:

1. Залучення дітей з особливостями психофізичного розвитку до дошкільної освіти.

2. Виконання індивідуальної фізкультурно-оздоровчої програми дітьми.

3. Сприяння соціальній адаптації дітей з особливими потребами психофізичного розвитку, введення їх у колектив однолітків.

4. Оволодіння дітьми необхідними навичками спілкування з однолітками та дорослими.

5. Допомога родинам у виконанні індивідуальних оздоровчих програм.

6. Сприяння пізнавальному та особистісному розвитку, готовності до взаємодії з навколишнім світом.

7. Створення умов для виконання певних дидактичних завдань.

Система педагогічної діяльності в процесі виховання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивній групі закладу дошкільної освіти повинна базуватися на таких принципах:

- принцип взаємозв'язку в роботі фахівців;
- принцип взаємодії з батьками;
- принцип поєднання індивідуального підходу з груповими формами роботи;
- принцип компетентності;
- принцип пріоритетного формування якостей особистості, необхідних для успішної адаптації та інтеграції;
- принцип щоденного обліку психофізичного стану дитини;

- принцип поєднання роботи по розвитку порушених функцій і формування прийомів їх компенсації (Колупаєва А., 2011: 272).

Висновки. Перший етап залучення дітей з особливими освітніми потребами до загально-освітнього простору здійснюється у закладі дошкільної освіти. Головним завданням діяльності організаційно-педагогічних засад інклюзивних груп є особистісний розвиток, активізація внутрішнього потенціалу дітей, залучення їх до співтворчості з педагогами та ровесниками. Розвиток дитини як суб'єкта освітньої діяльності (активної, ініціативної, відповідальної).

Янченко Т. В., Сеген К. С.

ДЕВІАНТНА ПОВЕДІНКА МОЛОДІ ЯК СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Дослідження девіантної поведінки у світовій психологічній літературі представлені достатньо широко, а в сучасній вітчизняній психології і педагогіці є визначальним, тому що саме девіантна поведінка перешкоджає соціалізації особистості, її становленню й формуванню, розвитку її громадянської самосвідомості.

Погіршення соціальної ситуації в останні роки призвело до збільшення кількості дітей, що живуть у винятково складних соціальних умовах. Серйозний дефіцит позитивного впливу на молоде покоління призводить до того, що у дітей і підлітків домінуючими почуттями стали тривога, агресія, соціальна пасивність, страх. Непокоїть і той факт, що у науковий обіг уведено навіть поняття «діти групи ризику», що, звичайно, не прикрашає соціальне становище у державі.

Над проблемою девіантної поведінки молоді працювали вчені в галузі педагогіки, психології та інших наук. Різні фактори такої поведінки вивчали О. Бондарчук, М. Буянов, І. Данченко, О. Іваницький, С. Когут та інші. У їхніх дослідженнях йдеться про чинники виникнення девіантної поведінки, наведено її характеристику.